

Profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – interjera dizainers.
2. Profesijas kods – nav.

2.Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– interjera dizainers ir speciālists, kurš ir ieguvis zināšanas un izpratni par arhitektūras, interjera dizaina un radniecīgo nozaru vērtību kritērijiem kultūrvēsturiskā, politiskā, ekonomiskā, tehniskā, sociālā, estētiskā un etniskā kontekstā; ir kompetents plānot un īstenot pamatoti funkcionālas un augstvērtīgi estētiskas telpiskās vides izveidi.
Atbilstoši darba uzdevumam interjera dizainers veic kompleksu, ar sabiedriskās, dzīvojamās un multifunkcionālas vides projektēšanu un dizainu saistītu pasūtījumu izpildi – datu izpēti, problēmu konstatāciju, analīzi un radošu risinājumu, veic interjera projekta konceptuālā modeļa izveidi, objekta funkcionālās shēmas un pilna apjoma interjera projekta, kā arī interjera stila piedāvājuma izstrādi, telpisku objektu projektēšanu, projekta prezentāciju, projektu vadību, līgumu administrēšanu, projekta izpildes organizēšanu un autoruzraudzību.
Interjera dizainers var būt pašnodarbināta persona, veikt individuālo komercdarbību, strādāt celtniecības, arhitektūras un dizaina birojos veicot projektēšanas un konsultēšanas funkcijas.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamā profesionālās kompetences

1. Spēja specificēt ar projektēšanu un projekta realizāciju saistītās prasības, konfigurēt darba pamatuzdevumus un projekta realizācijai nepieciešamos resursus.
2. Spēja veikt telpas pirmsprojektēšanas novērtējumu, izprast interjera dizaina un arhitektoniskās vides savstarpējo mijiedarbību.
3. Spēja izprast telpas veidošanas iespējas izvērtējot nesošo būvkonstrukciju un inženierkomunikāciju izvietojumu, novērtēt telpas pārveides iespēju robežu interjera projekta izstrādē.
4. Spēja izprast interjera, arhitektūras un dizaina vērtību kritērijus kultūrvēsturiskā, politiskā, ekonomiskā, tehniskā, estētiskā, etniskā un sociālā kontekstā.
5. Spēja izprast kultūrvēsturiskās mantojuma un vides saglabāšanas nozīmi.
6. Spēja prognozēt konkrētā laika posma arhitektūras un dizaina nozaru estētisko vērtību stabilitāti, noteikt projektējamā objekta kontekstuālās, kultūrvēsturiskās, sociālās un ekonomiskās prioritātes, ievērot tās projekta koncepcijas izstrādē.

7. Spēja formulēt darba virsuzdevumu, patstāvīgi un radoši izstrādāt projekta konceptuālo modeli, saskaņot to ar pasūtītāju (darba devēju), arhitektu un atbildīgajiem dienestiem, izvēlēties ieceres realizācijai optimālākos interjera projektēšanas paņēmienus.
8. Spēja izprast un pielietot stilistiski vienotu un/vai eklektisku interjeru ansambļu veidošanas principus un paņēmienus.
9. Spēja izstrādāt tektoniski un funkcionāli loģisku, ergonomikas, drošības un pieejamības prasībām atbilstošu objekta funkcionālo shēmu, telpu funkcionālo plānojumu.
10. Spēja projektēt interjera elementus un detaļas (nenesošās konstrukcijas).
11. Spēja izprast mūsdienu tehnoloģiju piedāvātās iespējas un izmantot tās telpas funkcijai atbilstoša, augstvērtīgi estētiska telpu mākslīgā apgaismojuma risinājumā.
12. Spēja izstrādāt apgaismojuma, elektropieslēgumu un komunikāciju izvietojumu plānus.
13. Spēja sadarboties ar citu profesionālo nozaru speciālistiem – arhitektiem, inženieriem, tehnologiem, restauratoriem, dizaineriem, māksliniekiem u.c., saskaņot projekta sastāvdaļas, koordinēt projektēšanas darbus.
14. Spēja izstrādāt objekta funkcijām un stilistikai atbilstošus telpu apdares un koloristiskā risinājuma projektus.
15. Spēja orientēties tradicionālo un mūsdienu celtniecības un apdares materiālu klāstā, būvniecības un apdares darbu tehnoloģijās.
16. Spēja pārzināt mēbeļu un gaismas ķermeņu stilistiku, orientēties dizaina un radniecīgo nozaru novitātes, izvēlēties un komplektēt dizaina koncepcijai atbilstošas mēbeles un gaismas ķermeņus.
17. Spēja projektēt interjera objektus.
18. Spēja izprast atšķirības dažādu sarežģītības pakāpju sērijveida un unikālo dizaina objektu projektēšanā, projektu dokumentācijas izstrādē, ražotāja īpatnībām pieskaņota grafiskā materiāla izveidē.
19. Spēja izvēlēties projekta dokumentācijas standartu, izprast attēlojuma loģikas un precizitātes nozīmi idejas prezentēšanā.
20. Spēja sagatavot projekta saskaņošanai un realizācijai nepieciešamos interjera un tā sastāvdaļu un detaļu projektu rasējumus, maketus, specifikācijas, tāmes un dokumentus.
20. Spēja vizualizēt interjera projektu izmantojot tradicionālos paņēmienus, datortehnoloģijas un citas mūsdienu tehnoloģijas.
21. Spēja saskaņot projekta dokumentāciju.
22. Spēja izvēlēties prezentācijas stratēģiju, prezentēt projektu.
23. Spēja veikt projekta izpildes plānošanu un autoruzraudzību, kontrolēt realizācijas atbilstību projekta koncepcijai, estētiskajām un tehniskajām kvalitātēm, drošības prasībām.
24. Spēja uzraudzīt interjera elementu vai detaļu (mēbeles, gaismas ķermeņi, dekori u.c.) izgatavošanas darbu kvalitāti un atbilstību projekta koncepcijai.
25. Spēja sekot materiālu, mēbeļu un gaismas ķermeņu un iekārtu piegādes procesam un to uzstādīšanas darbu kvalitātei.
26. Spēja rast optimālākos projekta realizācijas gaitā radušos problēmu risināšanas veidus.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Ievērot Latvijas Republikas normatīvos aktus, ar nozari saistītos noteikumus un reglamentējošus dokumentus.

2. Lietot dizaina nozares tehniskos un estētiskos standartus.
3. Pielietot profesionālās un vispārējās ētikas principus.
4. Lietot nozares terminoloģiju valsts valodā un angļu valodā.
5. Sazināties valsts valodā, angļu un citās valodās, atkarībā no papildus apgūtajām svešvalodām.
6. Vadīt projektus, administrēt līgumus, veikt projekta realizācijas autoruzraudzību.
7. Izprast savstarpēji saistīto darba procesu izpildes secību un to racionālu organizāciju.
8. Patstāvīgi un analītiski domāt, pieņemt savam kompetences līmenim atbilstošus lēmumus un uzņemties atbildību, risināt konfliktsituācijas.
9. Ievērot darba drošības, elektrodrošības, ugunsdrošības un higiēnas prasības.
10. Ievērot vides aizsardzības noteikumus.
11. Komunicēt ar klientiem un sadarbības partneriem.
12. Veikt darbu individuāli.
13. Plānot un vadīt komandas darbu, strādāt darba grupā.
14. Pielietot vadīšanas un sabiedrisko attiecību psiholoģijas atziņas un darba likumdošanas normatīvos aktus.
15. Veikt jaunrades un pētniecības darbu.
16. Analizēt, vērtēt un izmantot normatīvajos aktos noteiktā kārtībā nozares zinātniskos un lietišķos pētījumus.
17. Izmantot informācijas meklēšanas, atlases un apkopošanas līdzekļus.
18. Izprast un izmantot zinātniski pētnieciskā darba metodikas pamatus.
19. Izprast dizaina un radniecīgo nozaru problēmu formulēšanu un risināšanu.
20. Sistemātiski pilnveidot profesionālo kvalifikāciju.
21. Izprast dizaina lomu Latvijas un Eiropas ekonomikas kontekstā.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Interjera dizaineram profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamas šādas zināšanas priekšstata līmenī:
 - 1.1. socioloģija;
 - 1.2. filozofija;
 - 1.3. komercdarbības pamati.

2. Interjera dizaineram profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamas šādas zināšanas izpratnes līmenī:
 - 2.1. intelektuālā īpašuma tiesības;
 - 2.2. saskarsmes psiholoģija;
 - 2.3. fotogrāfija;
 - 2.4. telpas uztveres psiholoģija;
 - 2.5. krāsu psiholoģija;
 - 2.6. būvniecības normatīvi;
 - 2.7. telpu norobežojošo būvkonstrukciju veidi;
 - 2.8. inženierkomunikācijas.

3. Interjera dizaineram profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamas šādas zināšanas lietošanas līmenī:
 - 3.1. angļu valoda;
 - 3.2. estētika;
 - 3.3. mākslas vēsture;

- 3.4. arhitektūras un interjera vēsture;
- 3.5. dizaina vēsture;
- 3.6. zīmēšana (konstruktīvā/tonālā; analītiskā);
- 3.7. gleznošana;
- 3.8. plaknes un telpiskā kompozīcija;
- 3.9. krāsu teorija, koloristika;
- 3.10. ergonomika;
- 3.11. tēlotāja ģeometrija (rasēšana, perspektīva);
- 3.12. materiālmācība, būvniecības un apdares darbu tehnoloģijas;
- 3.13. formu modelēšana: tektonika, maketēšana, veidošana;
- 3.14. interjera projektēšanas teorija (telpas novērtējuma kritēriji, interjera veidošanas principi un paņēmieni);
- 3.15. vienkāršas un multifunkcionālas telpvides funkcionālās shēmas un to specifika;
- 3.16. individuālo dzīvojamo telpu, sabiedrisko telpu, multifunkcionālu kompleksu interjeru projektēšana;
- 3.17. interjera detaļu un elementu projektēšana (nenesošās konstrukcijas);
- 3.18. mēbeles un gaismas ķermeņi interjerā;
- 3.19. apgaismojuma tehnoloģijas, gaismas dizains;
- 3.20. telpisku objektu projektēšana (mēbeles, gaismas ķermeņi);
- 3.21. arhitektūras un dizaina nozaru novitātes;
- 3.23. lietišķā informātika;
- 3.22. virtuālās modelēšanas un maketēšanas tehnoloģijas (datortehnoloģijas);
- 3.24. projektēšanas prakse;
- 3.25. projekta dokumentācijas noformēšanas principi;
- 3.26. darba tiesiskās attiecības;
- 3.27. darba aizsardzība;
- 3.27. vides aizsardzība.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Specificēt prasības	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Iepazīties ar darba uzdevumu, precizēt to; 1.2. Noskaidrot klienta funkcionālās un estētiskās prasības, precizēt darbu izpildes termiņus; 1.3. Noskaidrot prasības sadarbībai ar ēkas arhitektu, esošajiem un potenciālajiem projektā iesaistītajiem speciālistiem un dienestiem; 1.4. Iepazīties ar konkrēto projektu saistītajiem standartiem un normatīviem; 1.5. Apzināt iespējamās sadarbības partnerus un informācijas avotus; 1.6. Analizēt ar projektēšanas prasībām saistīto pretrunu novēršanas iespējas, piedāvāt risinājuma variantus.
2. Analizēt datus un saskaņot projekta sastāvdaļas	<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Analizēt ar projektu saistīto informāciju; 2.2. Konfigurēt projekta pamatuzdevumus, tā realizācijas iespējas un nepieciešamos resursus; 2.3. Analizēt projektējamā objekta konstruktīvās, funkcionālās, stilistiskās un kontekstuālās īpatnības; 2.4. Analizēt projekta pielietojamo sistēmu,

	<p>materiālu un izejvielu pielietošanas pamatnosacījumus;</p> <p>2.5. Sastādīt projektam nepieciešamo profesionālo uzdevumu un tehnisko līdzekļu specifikāciju;</p> <p>2.6. Izmantot pētījumu metodoloģiju ar projektu saistītās informācijas meklēšanā un dokumentēšanā;</p> <p>2.7. Saskaņot projekta sastāvdaļas;</p> <p>2.8. Noteikt projekta izstrādes termiņu, piedāvāt optimizācijas veidus;</p> <p>2.9. Veikt projekta izmaksu aprēķinus;</p> <p>2.10. Analizēt un saskaņot radušās problēmas.</p>
3. Izstrādāt pilna apjoma interjera dizaina projektu	<p>3.1. Izstrādāt objekta interjera dizaina koncepciju;</p> <p>3.2. Izstrādāt projekta konceptuālo modeli, saskaņot to ar pasūtītāju (darba devēju), arhitektu un atbildīgajiem dienestiem;</p> <p>3.3. Izvēlēties ieceres realizācijai atbilstošus projektēšanas principus un paņēmienus;</p> <p>3.4. Izstrādāt tektoniski un funkcionāli loģisku telpu organizācijas shēmu, objekta funkcionālā plānojuma un stilistiskā risinājuma variantus;</p> <p>3.5. Projektēt interjera elementus un detaļas (nenošās konstrukcijas);</p> <p>3.6. Izvēlēties telpu funkcijai un stilam atbilstošus apdares materiālus un apdares veidus, interjera koloristisko risinājumu;</p> <p>3.7. Izstrādāt, apgaismojuma, elektropieslēgumu un komunikāciju izvietojumu plānus;</p> <p>3.8. Izvēlēties un komplektēt dizaina koncepcijai atbilstošas mēbeles un gaismas ķermeņus;</p> <p>3.9. Izstrādāt nestandarta iekārtu un detaļu /mēbeles, gaismas ķermeņi u.c. objekti/ projektus;</p> <p>3.10. Izmantot optimālākos projektu vizualizācijas paņēmienus un pasnieguma veidus;</p> <p>3.9. Izstrādāt projekta aprakstu.</p>
4. Sagatavot un saskaņot projekta dokumentāciju, veikt projekta prezentāciju	<p>4.1. Izvēlēties projekta dokumentācijas standartu;</p> <p>4.2. Sagatavot projekta saskaņošanai nepieciešamos materiālus un dokumentus;</p> <p>4.3. Saskaņot projekta dokumentāciju;</p> <p>4.4. Sagatavot prezentācijas materiālus, izvēlēties prezentācijas stratēģiju;</p> <p>4.5. Demonstrēt projektu.</p>
5. Plānot projekta realizāciju, veikt autoruzraudzību	<p>5.1. Izvēlēties projekta realizēšanai nepieciešamos speciālistus, informēt par realizācijas grafiku;</p> <p>5.2. Informēt speciālistus par darba uzdevumiem</p>

	<p>un to apjomiem;</p> <p>5.3. Noteikt nepieciešamos materiālos resursus, to apjomu;</p> <p>5.4. Nepieciešamības gadījumā, sastādīt projekta realizācijas izmaksu tāmi;</p> <p>5.5. Uzraudzīt realizācijas atbilstību projekta koncepcijai, estētiskajām un tehniskajām kvalitātēm;</p> <p>5.6. Kontrolēt projekta realizācijas izpildes termiņus;</p> <p>5.7. Kontrolēt interjera elementu vai detaļu (mēbeles, gaismas ķermeņi, dekori u.c.) izgatavošanas gaitu un darbu kvalitāti;</p> <p>5.8. Informēt struktūrvienības vadītāju un pasūtītāju par problēmām;</p> <p>5.9. Atrast optimālākos problēmu risināšanas veidus, saskaņot tos ar citiem speciālistiem un pasūtītāju.</p>
6. Ievērot drošības, vides aizsardzības noteikumus	<p>6.1. Ievērot ar objekta ekspluatāciju saistītās sanitārās un ugunsdrošības normas;</p> <p>6.2. Ievērot darba vietai un darba iekārtām piemērotus elektrotehnikas lietošanas drošības noteikumus;</p> <p>6.3. Ievērot darba vietai un darba iekārtām piemērotu darbinieku veselības drošības režīmu;</p> <p>6.4. Izmantot videi draudzīgus materiālus un tehnoloģijas.</p>

Interjera dizainera profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- Andra Irbīte** - interjera dizainere, Latvijas Dizaineru savienības biedre, humanitāro zinātņu maģistre mākslā, darba grupas vadītāja;
- Ausma Auziņa** - LU lektore, pedagoģijas maģistre mākslas pedagoģijā;
- Egils Dālmanis** - SIA „DENOVO”, dizainers;
- Inguna Karlsona** - SIA „Blokart”, arhitekte, Latvijas Arhitektu savienības biedre;
- Alnis Mitris** - Latvijas Mākslas akadēmija, profesors, Vides dizaina nodaļas vadītājs;
- Jānis Vējš** - arhitekts; SIA „Kate Mēbeles draugiem”, direktors;
- Ulvis Ābiķis** - interjera dizainers; SIA „Lauku dzīve”, biroja vadītājs.

Interjera dizainera profesijas standarta eksperti:

- Anita Grase** Latvijas Dizaineru savienības priekšsēdētāja, interjera dizainere;
- Mārtiņš Heimrāts** Latvijas Mākslinieku savienības valdes priekšsēdētājs, interjera dizainers;
- Jānis Spalviņš** Latvijas Mākslinieku savienības biedrs, LNK, vadītājs: AA/AIAP, UNESCO;
- Solvita Zvidriņa** Latvijas Kultūras ministrijas valsts sekretāre.